

Motion till riksdagen 2006/07:C224

av LiseLotte Olsson m.fl. (v)

Registrering av testamenten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning som innebär att det blir möjligt att registrera testamenten.

Motivering

Enligt ärvdabalken ska ett testamente för att vara giltigt upprättas skriftligen och bestyrkas av två vittnen som ska närvara när testator skriver under handlingen (ÄB 10 kap. 1 §). För återkallelse av ett testamente finns det inga formella krav utan det räcker med att den som upprättat testamentet har förstört det eller "eljest otvetydigt givit till känna" att testamentet inte längre ska gälla (ÄB 10 kap. 5 §). Om testamentet försvinner eller förstörs av någon annan än den som upprättat det så gäller det alltså fortfarande.

I praktiken har bevisbördan för att det försvunna testamentet inte har återkallats i vederbörlig ordning placerats på testamentstagarna. Enligt huvudregeln räcker inte heller kopior av ett försvunnet testamente som bevisning för att rättshandlingen fortfarande gäller. Enligt 26 § protokollskungörelsen (1971:1066), som numera är upphävd, skulle det vid varje tingsrätt föras ett s.k. avhandlingsprotokoll där bodelningshandlingar och andra handlingar, såsom testamenten, kunde tas in "till framtida säkerhet". Syftet med detta förfarande var att ge en möjlighet för den som så önskade att försäkra sig om att en viktig rättshandling skulle bevaras för framtiden.

Protokollskungörelsen upphävdes med verkan från den 1 juli 1996 och ersattes av förordningen (1996:271) om mål och ärenden vid allmän domstol. I samband härmed avskaffades avhandlingsprotokollet och det blev alltså inte längre möjligt att registrera handlingar i detta protokoll (prop. 1995/96:115). Denna reform hade sin grund i ett förslag från Domstolsutredningen (Domstolarna inför 2000-talet SOU 1991:106). Motivering till ändringen var att registrering av bevis till framtida säkerhet är möjligt i enlighet med bestämmelser

Fel! Okänt namn på

i rättegångsbalken. Enligt 41 kap. 1 § rättegångsbalken får dock registrering ske endast om det föreligger en konkret fara för att beviset, dvs. testamentet, går förlorat. Lagutskottet anför i sitt betänkande (bet. 2005/06:LU10) att en rad goda skäl kan anföras för inrättandet av ett register för testamenten (bet. 2005/06:LU10 s. 10). Den förra regeringen hann dock inte påbörja arbetet med att utreda frågan.

Vänsterpartiet anser att ordningen för registrering av testamenten är otillfredsställande. En del förvarar testamente i bankfack. Alla har dock inte möjlighet till det. Det är viktigt att alla, oberoende av social tillhörighet, har tillgång till en möjlighet att säkerställa vad som ska hända med deras kvarlåtenskap. Även vid förvaring i bankfack saknas garantier för att testators sista vilja verkligen kommer att följas eftersom testamentet riskerar att försvinna.

Vänsterpartiet anser således att det finns skäl att återinföra en möjlighet till registrering av rättshandlingar som t.ex. testamenten. En sådan registrering skulle kunna administreras av Skatteverket som har hand om folkbokföringen. Regeringen bör därför lägga fram förslag till lagstiftning som innebär att det blir möjligt att registrera testamenten.

Stockholm den 13 oktober 2006

LiseLotte Olsson (v)

Torbjörn Björlund (v)

Egon Frid (v)

Elina Linna (v)

Rossana Dinamarca (v)

Siv Holma (v)

Eva Olofsson (v)